

хом розвитку партнерських відносин між музеями та громадськими організаціями, впровадженню елементів соціального підприємництва в музеях, та введенню податкових преференцій державою щодо діяльності спонсорів.

Список літературних джерел

1. *Смаглій К. В.* Музейна реформа: європейський досвід для України. <http://kennankyiv.org/wp-content/uploads/2016/02/Smagliy.pdf>
2. *Котвицька К.* В контексті запиту сучасного суспільства музей може стати регулярним місцем дозвілля. <https://zeitgeist.platfor.ma/museum-in-ua/>
3. *Десятерик Д.* Ксерокс Мазда: «Хай вас скеровує не технологія, а те, що ви хочете сказати» // День. — 2013. — 1-2 лютого. — С.14
4. *Смаглій К.* Європейський досвід реформування музейної сфери: урок для України // Будемо нову Україну. Збірник конференції с.34-39.— К., 2015. — С. 139. <http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/4581/>

Омельницька В. О.,
асистент кафедри технології в ресторанному господарстві та готельної і ресторанної справи
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського,
м. Кривий Ріг

КЛАСИФІКАЦІЯ ВИДІВ ГАСТРОНОМІЧНОГО ТУРИЗМУ

Важливість гастрономічного туризму полягає в здатності розмежувати ціннісно-смысловий універсам культури окремих народів і в такому ракурсі постає, як один із засобів активізації крос-культурної комунікації, саме є проявом міжкультурних контактів і як такий сприяє встановленню багатовекторних комунікаційних зв'язків. Внаслідок різноманітних культурних контактів відбувається обмін ментальними, духовними і матеріальними цінностями, досвідом на міжособистісному, етнічному, державному та загально-цивілізаційному рівнях.

Гастрономічний туризм — це подорожі в країни або особливі місця для знайомства з особливостями місцевої кухні, кулінарними традиціями, з метою дегустації унікальних страв та продукту-

© **Матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Туристичний бізнес: сучасні тренди та стратегії розвитку», КНЕУ, 16 березня 2018 р.**

ктів, властиві тільки для даної країни або місцевості.

Дослідженнями теоретичних і практичних аспектів розвитку гастрономічного туризму, визначенням змісту, аналізом деяких об'єктів, включених до складу «гастрономічних турів» займалися такі зарубіжні вчені, як: К. Холл, Д. Гілмор, Б. Пін, Р. Митчелл, Д. Хендерсон, Ю. Лін, Т. Пірсон, Л. Кей.

Аналіз фахової літератури свідчить про активне науково-практичне опрацювання проблеми гастрономічного туризму в Україні. В дослідженнях А. Бусигіна, Е. Маслова, І. Комарніцького, В. Федорченка, Д. Басюк, Т. Сокол, Т. Божук, Л. Прокопчук, Т. Шпараги, В. Бойко, О. Любіцевої, Ф. Шандора, Г. Волкової, М. Баштової висвітлюється історико-культурний контекст розвитку цього виду туризму, особливості створення регіональних туристичних продуктів на основі національних кулінарних традицій. Окремі фахівці розглядають гастрономічний туризм як вид хобі-туризму (І. М. Школа), тематичного туризму (Т. Г. Сокол, З. С. Каноністова), спеціалізованого туризму (В. К. Федорченко, І. М. Мініч). В. Антоненко, Д. Басюк, С. Саламатіна, Н. Алешугіна, П. Коваль в своїх працях доводять важливість розвитку даного виду діяльності в окремих регіонах України.

У вітчизняній науці вивченням взаємодії дії туристського сектора і гастрономії займаються В. Гордін, Д. Гусенова, А. Карабасва, А. Лук'янченко, Ю. Трабская, Е. Чернова. Вказані автори фокусуються на вивченні форм і проявів гастрономічного туризму, як засобу підвищення привабливості дестинації, а також на вивченні способів формування і просування гастрономічних брендів дестинації.

Наразі існує значна кількість досліджень, які присвячено класифікації видів гастрономічного туризму.

Гатауліна С. Ю., Шикеринець В. В. та Макарчук С. А. поділяють гастрономічний туризм на два види: сільський («зелений») і міський. Їх принципова відмінність, як виділяє автор, полягає в тому, що, вирушаючи, в сільську місцевість турист прагне спробувати екологічно чистий продукт [3, 4, 8].

За Трададенко Т. гастрономічний туризм класифікується за його програмним забезпеченням — кулінарні свята та фестивалі, автор також виділяє івентивний гастрономічний туризм [7].

Саламатіна С. Є. до основних видів спеціалізації гастрономічного туризму відносить: винний, рибний, сирний, кавовий, ме-

© **Матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Туристичний бізнес: сучасні тренди та стратегії розвитку», КНЕУ, 16 березня 2018 р.**

довий, фруктовий-ягідний, цигарковий, чайний, шоколадний, агро, змішаний [5].

Вишневська Г. Г., Бусигін А. П. класифікують гастрономічний туризм за ключовими критеріями, такими як специфіка місцевості-сільський «зелений» та міський, мета поїздки або бажання спробувати певний напій або страви: винний, пивний, сирний, шоколадний [1, 2].

Дещо іншої думки притримуються Стешенко Д. О., Парфіненко А. Ю., та визначають сільський, ресторанний, освітній, подієвий, а саме сільський — дегустація місцевої кухні і продуктів, вироблених в цьому регіоні; ресторанний відвідування найбільш відомих і популярних ресторанів, що відрізняються високою якістю, ексклюзивністю кухні, а також національною спрямованістю; освітній — навчання в спеціальних освітніх установах з кулінарної спеціалізацією, а також курсів і майстер-класів; подієвий — відвідування місцевості в певний час з метою участі у громадських та культурних заходах з гастрономічною тематикою [6].

Таким чином, гастрономічний туризм доцільно класифікувати за декількома ознаками: розташування туристичного місця, за видом конкретного продукту або напою, за метою подорожі. (табл. 1).

Таблиця 1

Класифікація гастрономічного туризму

Ознака класифікації	Підвид турів	Характеристика туристичної діяльності
За розташування туристичного місця	Сільський	Збір лісних ягід, овочів і фруктів, полювання на трюфелів або прогулянка по дорогах виноробства
	Міський	Відвідування ресторанів з дегустацією делікатесних і фірмових страв
За видом конкретного продукту або напою	Винні	Відвідування виноградників та екскурсії на виноробні господарства з дегустацією вин

Ознака класифікації	Підвид турів	Характеристика туристичної діяльності
	Пивні	Відвідування пивоварень, як великих так і домашніх, дегустації
	Сирні	Відвідування заводів і сирних льохів, дегустації
	Шоколадні	Відвідування шоколадних фабрик, дегустації
	Чайні	Відвідування чайних плантацій, фабрик з розфасовування продуктів збирання
	Кавові	Відвідування кавових плантацій, фабрик з розфасовування продуктів збирання
	Агро	Відвідування агро- комплексів, фермерських угідь
	Фруктово-ягідні	Дегустація фруктів, овочів, які притаманні для даної місцевості, країни
	Змішанні	Поєднання декілька спеціалізацій
За метою подорожі	Культурно-пізнавальний	Відвідування різних екскурсій
	Оздоровчий	Дегустація чайних зборів з цілющих трав; меду в поєднанні з апітерапією ¹ , винотерапія ² , дієтотерапія ³

¹Апітерапія — загальна назва галузі альтернативної медицини із застосуванням бджіл і продуктів бджільництва.

²Винотерапія — це комплекс лікувальних, оздоровчих та косметологічних технологій, використовують цілющі властивості вина, виноградного соку, а також виноградного листа та кісточок.

³Дієтотерапія — лікувальний метод, що полягає у терапії різних захворювань спеціальною дієтою — те ж, що і лікувальне харчування — використання харчування для лікування різноманітних захворювань.

Ознака класифікації	Підвид турів	Характеристика туристичної діяльності
	Гурман	Дегустація страв та напоїв гастрономічними спеціалістами (сомельє, дегустатор)
За напрямом подорожі	Святковий	Відвідування та участь у гастро-святах
	Фестивальний	Відвідування та участь у гастро-фестивалях
Особливі	Гастродипломатія	Організація дипломатичних прийомів на усіх рівнях з урахуванням кулінарних особливостей країн гостей та країни-організатора

Джерело: складено автором

Доцільним є виділення видів гастрономічного туризму за напрямом подорожі, адже у багатьох країнах світу є події які присвячені окремим продуктам або стравам, як наприклад Масниця в країнах СНГ, фестиваль пива Oktoberfest в Німеччині та гастродипломатія, як особлива форма організації дипломатичного прийняття всіх рівнів та розробки меню, вимов, з урахуванням кулінарних та національних особливостей різних народів, а саме гостей прийому.

Таким чином, на сьогоднішній день всі існуючі класифікації гастрономічного туризму можна розділити на три ознаки: за спрямованістю; за видом конкретного продукту або напою; за метою подорожі; за розташуванням туристичного місця; особливостями організації.

Список літературних джерел

1. Бусигин А. П. Как организовать кулинарный туризм? /А.П Бусигин // Гостиничный и ресторанный бизнес. — 2008. — № 2. — С. 74-76.
2. Вишневецька Г. Г. Потенціал кулінарних турів у контексті спеціалізованого туризму / Г. Г. Вишневецька // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури. — 2013. — Вип. 31. — С. 112-118. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apitphk_2013_31_18

© Матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Туристичний бізнес: сучасні тренди та стратегії розвитку», КНЕУ, 16 березня 2018 р.

3. *Гатауллина, С.Ю., Томашек, М.Н.* Анализ перспектив развития гастрономического туризма в Приморском крае. — Владивосток: Издательский дом Дальневост. федерал. ун-та, 2013. — 141 с.

4. *Макарчук, С. А.* Етнографія України: Навч. посіб. / С. А. Макарчук.- Львів: «Світ», 2004. — 312 с.

5. *Саламатіна С. Є.* Стан та перспективи розвитку гастрономічного туризму на півдні Одещини / Саламатіна С.Є. // Наук. пр. ОНАХТ — 2014. — № 46. — С. 325–329.

6. *Стешенко Д. О., Парфіненко А. Ю.* Гастрономічний туризм як чинник розвитку туристичної сфери України / Стешенко Д. О., Парфіненко А. Ю. // Туристичний бізнес: світові тенденції та національні пріоритети: Матеріали VI міжнародної науково-практичної конференції (9 листопада 2012 року). — Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна. — С. 239–241.

7. *Трададенко, Т.* Гастрономічний туризм: перспективні напрями / Тетяна Трададенко, Катерина Верес // Наукові здобутки молоді — вирішенню проблем харчування людства у XXI столітті: програма і матеріали 80 міжнародної наукової конференції молодих учених, аспірантів і студентів, 10–11 квітня 2014 р. — К.: НУХТ, 2014. — Ч. 3. — С. 563–564.

8. *Шикеринець, В. В.* Передумови розвитку етнотуризму в Карпатському регіоні / В.В.Шикеринець // Удосконалення механізмів державного управління соціально-економічним розвитком підприємств і галузей: 36. наук. пр. ДонДУУ. — Вип. 221. — Донецьк: Технопарк, 2012. — С. 250–261.

Опанасюк Н. А.,

к.ю.н., доцент кафедри туризму

Національного університету

фізичного виховання і спорту України,

перший віце-президент Туристичної асоціації України

ТУРИЗМ І МІСТО: РЕАЛІЗАЦІЯ ПІЛОТНОГО ГРОМАДСЬКОГО ПРОЕКТУ «МІСТО: РОЗВИТОК ЧЕРЕЗ ТУРИЗМ»

Підвищення конкуренції та зростання глобальних викликів у світі, недостатність природних, людських, фінансових, енергетичних та інших ресурсів актуалізує пошук суб'єктами ринків нових можливостей для розвитку, а також використання власних

© **Матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Туристичний бізнес: сучасні тренди та стратегії розвитку», КНЕУ, 16 березня 2018 р.**